

SEXU-JAZARPENAREN PREBENTZIORAKO PROTOKOLOA

EBAZPENA, 2010eko ekainaren 10ekoa, Laneko zuzendariarena, 2008. eta 2009. urteetako Araba, Bizkaia eta Gipuzkoako ikastolen hitzarmen kolektiboaren eranskina, «Jazarpen moral edo sexualaren prebentziorako protokoloa» izeneko, erregistra, gordaila eta argitara dadila xedatzen duena (Hitzarmen-kodea: 8602025).

Pertsona orok du errespetuzko tratua, duintasunaren eta moral osotasunaren babesa eta diskriminazio ezaren eskubidea. Eskubide hauek aintzat hartuz gure ikastolako langileek tratu berdintasun hau bermatua izan dezaten neurri batzuk hartzea beharrezkotzat jotzen da. Era berean, jazarpen mota guztiak, edozein langileri zor zaion duintasun eta tratu zuzenaren aurkako erasoak izateaz gain, ez onartuak eta ez baimenduak izango diren hutsegite larriak izango dira, eta horrela egongo dira jasota hutsegite eta zigorren atalean.

Guzti hori dela-eta, Orereta Ikastolak protokolo honen bitartez, lanean sortutako sexu-jazarpenaren arazoa beharrezko bermeekin arautzeko konpromisoa hartzen du, bai aurrea hartzeko, bai jazarpenaren ondorioz sortutako erreklamazioak konpontzeko, horretarako informazio, formazio, jarraipen eta ebaluazio estrategiak erabiliz. Ezarritako xedapenak betetzea eta guztion lankidetzan bermatzeko beharrezkoak diren ahaleginak hedatzea, Ikastolako langileen, zuzendaritzaren eta, orokorrean, erabiltzaile guztien ardua izango da.

APLIKAZIO EREMUA

Protokoloa Ikastolako langile, bai bere erantzukizun legalaren menpe dauden guztiei dagokie, inongo bereizketarik gabe ez harreman laboralagatik ezta bere iraupenagatik ere, eta lan-jardueren esparru osoari eragiten dio, edozein dela ere berau burutzen deneko espazio fisikoa.

Edozein langilek, erasoren bat jasan duela kontsideratzen badu, erreklamazio bat aurkezteko eskubidea du, jazarpenaren erreklamazioari buruzko informazioa inplikatu guztien intimitate eskubidea babestuz erabiliko delarik, intimitate eskubide eta konfidentzialtasuna zainduz.

SEXU-JAZARPENA

Lan-jardueren esparruan langilearen duintasunari kalte egiten dion izaera sexualeko edo sexuan oinarritutako edozein jokabide sexu-jazarpentzat hartuko da. Jokabide honek adierazpide fisiko nahiz hitzezkoak izan ditzake, ekintza, hitz edota keinuen bitartez, subjektu aktiboak gizartearen aurrean bere jokaera arbuigarria dela dakielarik eta, subjektu pasiboaren horrela adierazita, biktimak ere gogoko ez dituela.

Pertsona baten lanpostuan, lan-ibilbidean edota lan-egoeran eragiteko edo kontrolatzeko hertsadurazko edozein jokabide sexual sexu-jazarpen moduan har daiteke. Era beran, pertsona batek edo gehiagok beste pertsona bati, haren sexu edo sexualitatearen izaeran oinarrituta, egoera iraingarri edo umiliagarriren bat jasanarazten baldin badiote, sexu-jazarpen moduan hartuko da.

PROZEDURA

Lehen aipatutako jokaeraren bat gertatuz gero, pertsona bakoitzari dagokio iraingarria eta onartezina iruditzen zaion jokabidea zehaztea, eta horretarako egokien ikusten duen pertsona edo egiturarengana jo dezake. Ikastolako egiturek, zuzendaritzako kideek, etapa bakoitzeko/zerbitzu komitekide batek, artezkaritzak... auzi-jartzailea aholkatzeko eta laguntzeko konpromisoa edukiko dute, beti ere protokolo honen prozedurez informatuz eta aplikazio eskaeran langilea lagunduz.

Sexu-jazarpenari buruzko erreklamazio edo kexa bat konpontzeko hauek dira eman beharreko urratsak:

1. Egoera gatazkatsuaren jakinarazpena

Auzi-jartzaileak identifikatutako banakako eta taldeko kexa edo erreklamazioa idatziz aurkezten duenean hasiko da beti prozedura (1.eranskina). Aipatu kexa, itxitako gutun-azal batez jakinaraziko zaie bai Ikastolako zuzendari orokorrari ala etapako zuzendariari eta langileen ordezkariari prozedura honetaz aditzera emanaz.

2. Kexaren edo erreklamazioaren bideratzea

Prozedurari hasiera emanaz, Ikerketa Batzorde bat eratuko da langileen ordezkariak izendatutako Bitartekari batez (prozeduran aukeratu dena) eta ikastolako titularrek izendatutako beste Bitartekari batez osatua. Aipatutako Bitartekariak ikastolako partaideak zein kanpokoak izan daitezke, eta bi alderdiek horrela adostuz gero, izaera teknikoko beste bitartekari bat ere gehitu daiteke. Ikerketa Batzorde honen eginkizuna kexaren gestioa eta ikerketa izango da, bi alderdien arteko adiskidetzea, eta jazarpen erreklamazioak konpontzeko proposamenak aurkeztea, beti ere konfidentziasun, menpekotasunik ezaren eta neutraltasun printzipioetan oinarrituz. Kexa jaso eta Ikerketa Batzordea osatu ondoren, auzi-jartzaileak kexaren erantzukizuna egozten dion pertsonari salaketaren berri eman beharko dio Batzorde honek. Jakinarazpen hau konfidentziasuna bermatuko duen edozein bitarteko erabiliz burutu daiteke. Inplikatuak aukeratutako Bitartekariak atzera botatzeko eskaera egin dezakete arrazoi justifikatuak argudiatuz: odolkidetasuna, ahaidetasuna, frogatutako adiskidetasuna ala areriotasuna,... Bitartekariak ere, era berean, arrazoi berberak medio uko egin dezakete. Aipatu eskaerok ikastolako Prebentzio Batzordera

eramango dira eta beronek berehalako erabaki bat hartu beharko du.

3. Ikerketaren garapena: ebazpen informala eta eginbide formala

Ebazpen informala

Jazarpen kexa edo erreklamazioa zuzenean inplikaturako aldean artean modu informal batean konpontzeko bideak jarriko dira. Bitartekariak, 21 eguneko epe barruan, aldean arteko elkarrizketaren bitartez (Adiskidetze Bilerak) adostasuneko ebazpen batera heltzeko ahaleginak egingo dituzte. Aipatu bileran hartutako erabakiak isilpeko izaera izango duen Akta batean jasoko dira eta eskuragarri jasoko dira bai ikastolaren zuzendaritzaren edo titularren ordezkariarentzat, bai sindikatuaren ordezkariarentzat. Erreklamazioari bide eman zion jokabidea eten eta bileran hartutako erabakiak aintzat hartzen direla bermatzeko, Bitartekariak beharrezko ikuskatze eta behaketa lanak burutuko dituzte. Alde inplikaturak ebazpen informala bidezkoa ez dela edo arrakastarik ez duela izan irizten badute, ekinbide formalera jo dezakete.

Eginbide formala

Ikerketa Batzordeak gatazka zehatz--mehatz aztertuko du; horretarako, auzi--jartzailearekin elkarrizketak burutuko dira eta ikerketaren garapenean zehar erreklamazioaren harira egoki ikusten dituen edozein pertsonen adierazpen eta hauekin izan beharreko bilera eskaerak luza ditzake. Era berean, prozeduran zehar inplikaturako aldeak konfiantzazko pertsonen laguntza jaso dezakete, ikastolan bertan lan egin ala ez.

4. Gatazkaren ebazpena eta neurrien hartzea

Erreklamazioa ebaluatu eta egiaztatu ondoren, Ikerketa Batzordeak ikerketaren emaitzen berri eta konponbide proposamenak emanaz txosten zehatz bat aurkeztuko dio Ikerketa Batzordeari. Txosten hau zuzenean inplikaturako aldeei ere igorriko zaie, ikastolako Prebentzio Batzordearen aurrean errekurritu dezaketelarik. Erreklamazioa jasotzen denetik ebazpen txostena aurkezteko gehienezko epea 60 egunetako izango da, tartean, Ikerketa Batzordeak ustezko biktimaren egoera babesteko beharra ikusiko balu, zenbait prebentzio neurri ezarri ditzakeelarik (auzi--jartzailea eta ustezko erasotzailea lan-espazio ezberdinetan banatuz, haien ordutegiak aldatuz...). Epe hau bete ezean, atzerapenaren arrazoiak xedatzeko edota erreklamazioa ebazteko gaitasun eza azaltzeko txosten bat aurkeztu beharko da.

5. Konfidentzialtasunaren babesa

Prozesu hauekin lotutako agiri eta eginbide guztiek isilpeko izaera dute eta datuen babeserako arauen eta oinarrizko eskubideen pean izango dira.

PROTOKOLOAREN INDARRALDIA

Protokolo honen edukia nahitaez bete beharrezkoa da, eta indarrean jartzen da ikastolako langile guztiei komunikatu ondoren. Indarrean jarraituko du lege edo konbentzio-arauek bere egokitzea eskatzen ez duten bitartean edota esperientziak bere doitzea beharrezko ikustarazten ez duen bitartean.

Protokolo hau bi urtean behin ebaluatuko da aldizka eta adostasuna beharko da aurretiaz edozein aldaketa egiteko.

Prozedura honek ez du agortzen jazarpena jasan duen pertsonak bide administratiboak edota judizialak (zibilak edo penalak) jorratzeko bidea, eginbide honetan ikastolaren aldetik laguntza jaso dezakeelarik.

AZKEN XEDAPENAK

Ahal den guztietan, aldean arteko adiskidetzea bilatuko da. Era berean ordea, inongo jazarpenik ez dela onartuko berretsi nahi da. Sexu-jazarpena egiaztatzearekin batera, ikastolak gure Lan Hitzarmenaren eta indarrean dagoen lan arloko legediaren barruan egoki irizten dituen neurri zuzentzaileak abian jarriko ditu.

SEXU--JAZARPENAREN JOKABIDEEN SAILKAPENA

Sexu-jazarpenaren adierazpen moduak era askotakoak eta anitzak dira eta ondoren jasotzen diren balizkoak bere baitan dituen arren, ez dute zerrenda itxi bat osatzen:

- Osotasun eta zaurgarritasun sexualari eraso egiten dioten onarpenik gabeko ageriko eduki sexuala duten grafiko, bineta, marrazki, argazki edo Interneteko irudien agerraldi edo erakustaldia.
- Eduki sexual iraingarria duten telefono dei, eskutitz edo posta elektronikoko mezuak.
- Langilearen itxura edo izaera sexualari buruzko oharpen, txantxa edo aipamenak.
- Eskatu gabeko beren--beregiko ukipen fisiko edo gehiegizko eta beharrik gabeko gerturatze fisikoa.
- Osotasun eta zaurgarritasun sexualari eraso egiten dioten ageriko galdera edo proposamen sexualak.
- Mesede sexualen eskaerak eta gonbidapen lizun edo konprometigarriak, jarrera edo iradokizunen bitartez edo zuzen-

zuzenean lan--baldintzen hobekuntza bati, lanpostuaren egonkortasunari, lan ibilbideari edota biktimak nahi ezean mehatxu bati lotuak doazenean.

- Bere izaera sexuala dela eta langilearen bereizketa, gehiegikeria, iraina edo mespretxua xede eta helburu duen beste edozein jokabide.

Sexu--jazarpenaren eta askatasunez edo onartutako elkarren arteko hurbilketaren aldea, sexu--jazarpena jasaten duen pertsonak jokabide horiek gogoko ez dituela da.

1. eranskina.

ERREKLAMAZIO ORRIAREN EREDUA

KALTETUAK EGINDAKO JAZARPENAREN DESKRIBAPENA
Izen-abizenak:
Lanpostua:
Eginkizunak:
Jazarpenaren sorreraren deskribapena:
Jazarpenaren garapenaren eta oraingo egoeraren deskribapena:
Enpresaren jokabidearen deskribapena:
Konponbide posibleak:

2.eranskina.

IKASTOLAN EGINDAKO BILERAREN AKTA

1.IKASTOLAREN DATUAK

IKASTOLA:

IKASTOLAREN KODEA:

HERRIA:

2.BILERARA BERTARATUTAKOAK:

IZEN ABIZENAK	KARGUA

3.EZTABAIDATUTAKO GERTAKARIAK, USTEZKO JAZARPENAREN GAINEKO BEHAKETEN INGURUAN

4. ADOSTUTAKO AKORDIOAK

*Aztertutako neurriak jazarpena ez direla erabakiko balitz, erabaki hori eragin duten datuak eta ebidentziak adieraziko dira, eta baita hartutako neurriak ere.

1. EGOERA GATAZKATSUAREN JAKINARAZPENA:
PROZEDURA
AUZI-JARTZAILEAK IDENTIFIKATUTAKO KEXA IDATZIZ ETA
ITXITAKO GUTUN-AZAL BATEZ ERREFERENTZIAZKO PERTSONEI
AURKEZTEN DUENEAN HASIKO DA (1.eranskina)

Ikastolako zuzendaritza edo titularri + sindikatuetaeko ordezkariak

2. KEXAREN BIDERAKETA:
IKERKETA BATZORDEA OSATUKO DA EGINKIZUNA: BIDERATUKO DA KEXA GESTIONATZEA ETA IKERTZEA
2 pertsona: Langileen eta ikastolako titularren bitartekariak.
Premiazkoa balitz, kanpoko Izaera teknikoko beste bitartekari bat gehituko da.

Inplikatuak zein bitartekariak aukeratuak Bitartekariak atzera botatzeko eskaera egin dezakete arrazoi justifikatuak argudiatuz. Eskaera hauek Prebentzio Batzordera bideratuko dira eta beronek berehala erabakia hartuko du

IKERKETA BATZORDEAK JAZARPENA EGOZTEN ZAION PERTSONARI EGOERAREN BERRI EMANGO DIO

3. IKERKETAREN GARAPENA

EBAZPEN INFORMALA BURUTU ADISKIDITZE BILEREN BIDEZ

21 EGUNETAKO EPEAN ADISKIDITZE BILERAK EGIN, HITZ EGINDAKOIA ISILPEKO AKTA BATEAN JASO. AKTA ESKURAGARRI ZUZENDARITZAREN EDO TITULARRAREN ORDEZKARIARENTZAT ETA SINDIKATUETAKO ORDEZKARIARENTZAT JARRI (Akta bulegoan jasoko da).

ALDE INPLIKATUEK EBAZPEN INFORMALA ONARTZEN BADUTE

IKERKETA BATZORDEAK IKUSKATZE ETA BEHAKETA LANAK BURUTUKO DITU JOKABIDEA ETEN ETA ERABAKIAK AINTZAT HARTZEN DIRELA BERMATZEKO.

ALDE INPLIKATUEK EBAZPEN INFORMALA EZ BADUTE ONARTZEN

EGINBIDE FORMALERA JO DEZAKETE

IKERKETA BATZORDEAK GATAZKA AZTERTUKO DU AUZI-JARTZAILEAREKIN ZEIN EDOZEIN PERTSONAREKIN ELKARRIZKETAK EGINEZ

Inplikatuak aldeak konfiantzazko pertsonen laguntza jaso dezakete, ikastolakoak izan ala ez

4. GATAZKAREN EBAZPENA ETA NEURRIAK HARTZEA
IKERKETA BATZORDEAK IKERKETAREN EMAITZEN BERRI ETA KONPONBIDE PROPOSAMENAK EMANEZ TXOSTEN BAT AURKEZTUKO DIE IKASTOLAREN ZUZENDARITZAREN EDO TITULARRAREN ORDEZKARIEI, SINDIKATUKO ORDEZKARIEI BAITA INPLIKATUTAKOEI ERE

Erreklamazioa jasotzen denetik ebazpen bostena aurkezteko gehieneko epea 35 egunetako (ebazpena) izango da

Inplikatuak ados badute

KASUAREN AMAIERA

Inplikatuak ez badaude ados

SEGURTASUN ETA OSASUN BATZORDEAN ERREKURRITU